

Odd Magne Kvålshagen

Saksbehandler, innvalgstelefon

Ragnhild Redse Mjaaseth,

Avslag på søknad om dispensasjon til å fly drone i Spjeltfjelldalen naturreservat i Hemnes kommune

Vi viser til søknad datert 09.06.2022.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland avslår søknaden om å fly drone i Spjeltfjelldalen naturreservat for å filme under elgjakta. Vedtaket er gjort med hjemmel i kap. IV, punkt 4 i verneforskriften for Spjeltfjelldalen naturreservat.

Informasjon om klagerett

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen er tre uker etter at dette vedtak er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom Statsforvalteren i Nordland.

Søknaden

Odd Magne Kvålshagen er en ivrig hobbyfotograf og ønsker å filme med drone under elgjakt i Spjeltfjelldalen naturreservat i tidsrommet 25. september til og med 9. oktober 2022.

Statsforvalterens vurdering

Naturverdiene i Spjeltfjelldalen naturreservat er godt kjent fra kartlegging i forkant av og under verneprosessen. Naturreservatet ligger i en frodig fjelldal. Dalbunnen er fuktig med myr, sump og en stilleflytende elv. I dalsidene og på fastmarksområdene er det frodig bjørkeskog med kalkkrevende og næringskrevende arter. Fuglelivet i denne dalen er av de mest rike og varierte som er registrert i våtmarksområder av denne kategorien i fylket. To fugleregistreringer på 80-tallet viste 55 fuglearter, de fleste hekkende. Av spesielle våtmarksarter kan nevnes smålom, krikand, kvinand, svømmesnipe, brushane og temmincksnipe.

Når det gjelder virkninger av drone på fugle- og dyrelivet i Spjeltfjelldalen naturreservat har vi lite konkret kunnskap og føre-var-prinsippet i nml (§ 9) får betydning ved vurdering av søknaden.

Det er foreløpig gjort få studier som direkte har sett på forstyrrelser på dyrelivet i forbindelse med bruk av droner. Gjennomgående viser studiene at det er droners form, farge og hastighet, samt innflygningsvinkel ved tilnærming til fugl som har betydning for om en fluktreaksjon blir utløst eller ikke. Droner som flyr i jevn fart i sikker høyde endrer ikke nevneverdig atferden til fuglene. Men rovfugl har vist aggressiv atferd mot droner, og polarmåke på Svalbard har gjort skinnangrep mot droner som gikk inn for landing (*Sammenstilling av kunnskap om bruk av ubemannede luftfartøy/droner på Svalbard*, Norsk Polarinstitutt, september 2016).

Flere studier understreker behov for artsspesifikke retningslinjer for dyrelivet ved bruk av droner. Dette fordi forskjellige arter viser forskjellig grad av følsomhet for visuelle- og akustiske forstyrrelser (*Notat om bruk av undervannsdroner og miniubåter og forstyrrelseseffekter på dyrelivet, samt omfang av dronebruk og effekter av droner (RPAS)*. Norsk Polarinstitutt. 26.03.2020)

I en undersøkelse utført av Vas et al. I 2015 (*Approaching birds with drones: First experiments and ethical guidelines*), ble det gjennomført forsøk der man fløy med droner mot stokkand, rosenflamingoer og gluttsnipe. I 80 % av tilfellene kunne man fly inntil fire meter fra fuglene uten at det oppstod synlige atferdsendringer, og det kunne se ut til at fuglene reagerte mer på droner som nærmet seg vertikalt. I en annen studie som ble utført på elleve sørlige sjøfuglarter i Sub-Antarktis i 2018, viste bare en av de studerte artene påviselig reaksjon ved 50 meters høyde, men når dronen fløy i 10 meters høyde viste de fleste arter sterke tegn på stress. I det samme studiet ble sammenhengen mellom atferdsmessig- og fysiologisk respons på droner undersøkt hos kongepingviner ved å overvåke hjerterefrekvensen. Voksne hekkende fugl viste ikke noe tegn på endret atferd, men de hadde en betydelig økning i hjerterefrekvens.

Funn fra studiene ovenfor beskriver at bruk av drone har potensiale til å forstyrre og påvirke fugler, både atferdsmessig- og fysiologisk, og at de forskjellige artene viser ulik grad av følsomhet for visuelle- og akustiske forstyrrelser. Vi går derfor ut fra at bruk av drone i Spjeltfjelldalen naturreservat kan ha en effekt på fugle- og dyrelivet selv om vi ikke har konkret kunnskap om hvordan- og hvor stor effekten vil være for de ulike artene. Vi vil derfor være varsomme med å tillate bruk av drone i et naturreservat som vi anser som unødig forstyrrelse av dyre- og fuglelivet.

Statsforvalteren har de siste årene mottatt flere søknader om bruk av drone i naturreservater. Vi mener at en innvilgelse av søknaden kan føre til presedensvirkninger for lignende søknader om dronebruk i andre naturreservater. Bruk av drone i dette tilfellet vil heller ikke ha noen nytteverdi for verneverdiene. Vi ser som sagt en økning i søknader om bruk av droner i verneområder, og på sikt kan dette føre til økt belastning på verneverdiene i naturreservater som er vernet for å ta vare på dyre- og fugleliv.

Lovgrunnlaget

Spjeltfjelldalen ble vernet 19. desember 1997. Statsforvalteren i Nordland er Forvaltningsmyndighet.

Den fullstendige verneforskriften for området er tilgjengelig på www.lovdatab.no. Følgende bestemmelser er relevante for denne saken:

Formålet med naturreservatet er å bevare et viktig våtmarksområde med naturlig tilhørende vegetasjon og dyreliv, særlig av hensyn til det rike fuglelivet (§ 2).

Motorisert ferdsel til vanns og til lands samt lavtflyging under 300 m er forbudt. Forbudet gjelder også bruk av modellfly. (kap. IV, punkt 4).

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak dersom det ikke strider mot formålet med vernet og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Det kan også gjøres unntak dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig (naturmangfoldloven § 48, jamfør § 77 annet punktum). Den generelle dispensasjonsbestemmelsen skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Naturmangfoldloven §§ 8-12 er brukt som retningslinjer for vår vurdering.

Med hilsen

Mia Marthinus Husdal (e.f.)
underdirektør

Ragnhild Redse Mjaaseth
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statskog Fjelltjenesten v/Arild Bjørge
HEMNES KOMMUNE

Sentrumsveien 1

8646

KORGEN